

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний аерокосмічний університет ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

ЗАТВЕРДЖЕНО

вченою радою
Національного аерокосмічного
університету ім. М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»
19 квітня 2017 р., протокол № 13
наказ № 178 від 19.04.2017 р.

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

Психологія

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність 053 «Психологія»

Кваліфікація: Бакалавр з психології

(із змінами, внесеними згідно з рішенням:
вченої ради ХАІ протокол №13 від 20.06.2019 р.,
науково-методичної комісії ХАІ протокол №1 від 31.08.2020 р.,
вченої ради ХАІ протокол №9 від 20.04.2023 р.,
вченої ради ХАІ протокол №10 від 17.04.2024 р.)

Освітня програма вводиться в дію
з «01» вересня 2024 р.

В.о. ректора Національного
аерокосмічного університету ім.
М.Є. Жуковського
«Харківський авіаційний інститут»

Олексій ЛИТВИНОВ
наказ № 172 від 18.04.2024 р.

Харків 2024 р.

ПЕРЕДМОВА

Освітньо-професійну програму «Психологія» для підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» в Національному аерокосмічному університеті ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» оновлено у зв'язку:

– зі змінами відповідно до Стандарту МОН (наказ МОН № 565 від 24.04.2019 р.) (затверджено рішенням вченої ради «ХАІ», протокол № 13 від 20.06.2019 р.);

– зі зміною Національної рамки кваліфікацій (Постанова Кабінету Міністрів України від 25 червня 2020, № 519) та структури обов'язкових та вибіркових компонент (затверджено рішенням науково-методичної комісії 3 (НМК 3) «ХАІ» протокол № 1 від 31.08.2020 р.);

– із модернізацією структури вибіркової компоненти освітньої програми й оновленням змісту її опису та змінами (затверджено рішенням вченої ради «ХАІ», протокол № 9 від 20.04.2023 р.);

– зі змінами відповідно до Наказу МОН «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти» №1583 від 29.12.2023 (затверджено рішенням вченої ради «ХАІ», протокол № 10 від 17.04.2024 р.)

Оновлення освітньо-професійної програми «Психологія» проведено групою забезпечення ОПП Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» у складі:

1	Керівник (гарант) освітньої програми	Жидко М. Є.
– канд. психол. наук, доцент, доцент кафедри психології
2	Члени групи:	Гульман Б. Л.
– д-р психол. наук, професор, кафедра психології
3		Калайтан Н. Л.
– канд. психол. наук, доцент, кафедра психології

Рецензії-відгуки зовнішніх стейкхолдерів:

1. Роман Анатолійович Гіршфельд, президент ТОВ "LOZOVA MACHINERY"
2. Даніленко А. О. – випускниця кафедри психології гуманітарно-правового факультету, ФОП
3. Шуліченко С. Н. – здобувачка кафедри психології гуманітарно-правового факультету

Ця освітньо-професійна програма не може бути повністю або частково відтворена, тиражована та розповсюджена без дозволу Національного аерокосмічного університету ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»

ВСТУП

Відповідно до ст. 1 «Основні терміни та їх визначення» Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами) освітня програма – система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти.

Освітня програма використовується під час:

- акредитації освітньої програми, інспектування освітньої діяльності за спеціальністю та спеціалізацією;
- розроблення навчального плану, програм навчальних дисциплін і практик;
- розроблення засобів діагностики якості вищої освіти;
- визначення змісту навчання в системі перепідготовки та підвищення кваліфікації;
- професійної орієнтації здобувачів фаху.

Освітньо-професійна програма враховує вимоги Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 р. № 1556-VII (зі змінами), Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341, Стандарт вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. № 565 і встановлює:

- обсяг та термін навчання бакалаврів;
- загальні компетентності;
- фахові компетентності;
- програмні результати навчання;
- перелік та обсяг навчальних дисциплін для опанування компетентностей освітньо-професійної програми;
- вимоги до структури навчальних дисциплін.

Освітньо-професійна програма використовується для:

- складання навчальних планів та робочих навчальних планів;
- формування індивідуальних планів студентів;
- формування робочих програм навчальних дисциплін, практик;
- визначення інформаційної бази для формування засобів діагностики;
- акредитації освітньо-професійної програми;
- внутрішнього і зовнішнього контролю якості підготовки фахівців;
- атестації бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія.

Користувачі освітньо-професійної програми:

- здобувачі вищої освіти, які навчаються в Національному аерокосмічному університеті ім. М.Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»;
- науково-педагогічні працівники, які здійснюють підготовку бакалаврів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія;
- члени екзаменаційної комісії зі спеціальності 053 Психологія;
- члени приймальної комісії Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
- Освітньо-професійна програма поширюється на кафедри Університету, залучені для підготовки фахівців ступеня бакалавра за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 Психологія.

1. НОРМАТИВНІ ПОСИЛАННЯ

Освітньо-професійна програма розроблена на основі таких нормативних документів і рекомендацій:

- 1.1 Закон України «Про вищу освіту». № 1556-УП від 01.07.2014(зі змінами).
- 1.2 Стандарт вищої освіти зі спеціальності 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти від 24.04.2019 р. № 565.
- 1.3 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» від 23.11.2011 р. № 1341.
- 1.4 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 № 266.
- 1.5 Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність» від 12.08.2015 р. № 579.
- 1.6 Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти, схвалені сектором вищої освіти Науково-методичної Ради Міністерства освіти і науки України (зі змінами).
- 1.7 Положення «Про організацію освітнього процесу» Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут».
- 1.8 A Tuning Guide to Formulating Degree Programme Profiles Including Programme Competences and Programme Learning Outcomes. - Bilbao, Groningen and The Hague, 2010.
- 1.9 A TUNING-AHELO conceptual framework of expected/desired learning outcomes in engineering. OECD Education Working Papers, No. 60, OECD Publishing 2011. <http://dx.doi.org/10.1787/5kghtchn8mbn-en>
- 1.10 Розроблення освітніх програм. Методичні рекомендації / Авт.: В.М.Захарченко, В.І. Луговий, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред. В.Г. Кременя. – К. : ДП «НВЦ «Пріоритети», 2014. – 120 с.
- 1.11 Наказ МОН України «Про особливості запровадження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266» від 06.11.2015 № 1151.
- 1.12 Класифікація видів економічної діяльності: ДК 009:2010. – Чинний від 01.01.2012. – (Національний класифікатор України).
- 1.13 Класифікатор професій: ДК 003:2010. – Чинний від 01.11.2010. – (Національний класифікатор України).
- 1.14 Національний освітній глосарій: вища освіта / 2-е вид., перероб. І доп. / Авт.-уклад.: В.М. Захарченко, С.А. Калашнікова, В.І. Луговий, А.В. Ставицький, Ю.М. Рашкевич, Ж.В. Таланова / За ред.. В.Г. Кременя. – К.: ТОВ «Видавничий дім «Плеяди», 2014. – 100 с.

**2. ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «ПСИХОЛОГІЯ»
ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 053 «ПСИХОЛОГІЯ»**

1 – Загальна інформація	
Повна назва ЗВО та структурного підрозділу	Національний аерокосмічний університет ім. М. С. Жуковського «Харківський авіаційний інститут» Кафедра психології National Aerospace University named after M. E. Zhukovsky Department of Psychology
Ступінь вищої освіти	Ступінь вищої освіти – бакалавр Bachelor's Degree
Галузь знань, спеціальність та назва кваліфікації	Галузь знань – 05 Соціальні та поведінкові науки Field of knowledge – 05 Social and Behavioral Sciences Спеціальність – 053 Психологія Program Subject Area – 053 Psychology Кваліфікація: Бакалавр з психології Qualification: Bachelor's degree in Psychology
Офіційна назва ОПП	Психологія Psychology
Тип диплому та обсяг ОПП	Диплом бакалавра, одиничний, термін навчання 3 роки 10 місяців: – на базі повної загальної середньої освіти – 240 кредитів ЄКТС; – на основі ступеня «фаховий молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст») – 240 кредитів ЄКТС. ХАІ визнає та зараховує не більше 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).
Наявність акредитації	Сертифікат спеціальності серія УД № 21008310 від 25.01.2019 р., виданий відповідно до рішення АК від 03.07.2017 р., протокол № 126 (на підставі наказів МОНУ від 05.07.2017 р. №139-л та від 19.12.2016 р. № 1565). Строк дії сертифікату до 1 липня 2027 р. Сертифікати зі спеціальностей та/або освітніх програм знаходяться на сайті ХАІ: Освіта / Ліцензування та акредитація / Сертифікати про акредитацію освітніх програм / https://khai.edu/sertifikati-pro-akreditatsiyu-osvitnikh-program-do-2024roku-vkl-yucho Оновлення або модернізація освітньої програми здійснюється відповідно до розділу 5 Положення «Про розроблення та модернізацію освітніх програм в ХАІ».
Цикл/рівень	НРК України – 6 рівень, FQ-EHEA – перший цикл, EQF-LLL – 6 рівень
Передумови	Особа має право здобувати ступінь бакалавра за умови наявності ступеня повної середньої освіти або освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» або освітнього ступеня молодшого бакалавра (освітньо-кваліфікаційного рівня «Молодший спеціаліст»)
Мова(и) викладання	Мовою викладання є державна мова. З метою створення умов для міжнародної академічної мобільності може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами
Інтернет-адреса постійного розміщення опису ОПП	https://khai.edu/profil-osvitno-profesijnoi-programi-psihologia-id-94
2 – Мета освітньої програми	
Підготовка висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців освітньої кваліфікації «бакалавр з психології», компетентності яких відповідають сучасним вимогам роботодавців та перспективі роботи на ринку праці, передусім в сферах авіаційно-космічної психології, інженерної психології, психокорекції, консультування, інформаційних технологій, а також в суміжних галузях, здатних розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі професійної психологічної діяльності або у процесі навчання при неодмінному дотриманні принципу верховенства загально визнаних цінностей демократичного суспільства.	

3 – Характеристика освітньо-професійної програми

Предметна область	Галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, Спеціальність 053 Психологія Об'єкт вивчення: психічні явища, їх виникнення функціонування та розвиток; поведінка, діяльність, вчинки; взаємодія людей у малих і великих соціальних групах; психофізіологічні процеси та механізми, які лежать в основі різних форм психічної активності. Цілі навчання: формування наукових уявлень про природу психіки, про методи та результати дослідження психічних явищ; розвиток здатності до застосування психологічних знань в умовах професійної діяльності. Теоретичний зміст предметної області: система психологічних знань, базових категорій і понять, закономірностей, механізмів, методологічних підходів, пояснювальних принципів, науково-прикладних завдань. Методи, методики та технології: методи теоретичного та емпіричного дослідження, валідні, стандартизовані психодіагностичні методики, методи аналізу даних, технології психологічної допомоги. Інструменти та обладнання: психологічні прилади, комп'ютерна техніка, сучасні інформаційні та комунікаційні технології
Орієнтація ОП	Освітньо-професійна
Основний фокус ОПП	Програма передбачає формування компетентностей та одержання результатів навчання у сфері психології, які виражають що саме студент повинен знати, розуміти та бути здатним виконувати після успішного завершення освітньої програми. Ключові слова: мотиви діяльності людини, психічні та вольові процеси, функціональні стани людини, типологічні особливості особистості, психодіагностика, психокорекція.
Особливості програми	Освітня програма спрямована на підготовку висококваліфікованих та конкурентоспроможних фахівців, здатних розв'язувати складні наукові та практичні завдання у сфері психології на підставі здобуття загальних та спеціальних компетенцій. Освітні компоненти загальної та фахової підготовки адаптовані відповідно до запитів сучасної психологічної практики в різних галузях України, зокрема в аерокосмічній галузі. Характерною особливістю програми є логічний перехід від базових теоретичних дисциплін до практико-орієнтованих.

4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання

Придатність до працевлаштування	Робота за фахом відповідно до кваліфікації «Бакалавр» і може займати посади: практичний психолог, психолог
Подальше навчання	Особа має право продовжувати освіту за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. Набуття додаткових кваліфікацій в системі післядипломної освіти.

5 – Викладання та оцінювання

Викладання та навчання	Студентсько-центроване навчання, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання спрямоване на розвиток критичного і творчого мислення, навчання через практику тощо. Лекції, мультимедійні лекції, семінари, практичні заняття, самонавчання, проблемно-орієнтоване навчання, консультації із викладачами, підготовка кваліфікаційної роботи бакалавра.
Оцінювання	Усні та письмові іспити, заліки, практика, індивідуальні завдання, модульні контрольні роботи, атестаційний екзаме́н та захист кваліфікаційної роботи бакалавра.

6 – Програмні компетентності

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.
----------------------------	---

<p>Загальні компетентності (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК3. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій. ЗК4. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК5. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК6. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК7. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК8. Навички міжособистісної взаємодії. ЗК9. Здатність працювати в команді. ЗК10. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК11. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p>
<p>Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)</p>	<p>СК1. Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології. СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ. СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання). СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел. СК5. Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій. СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження. СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації. СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни). СК9. Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну роботу відповідно до запиту. СК10. Здатність дотримуватися норм професійної етики СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p>
<p>7 – Програмі результати навчання</p>	
<p>ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання. ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань. ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань. ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел. ПР5. Обирати та застосовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій (тести, опитувальники, проєктивні методики тощо) психологічного дослідження та технології психологічної допомоги. ПР6. Формулювати мету, завдання дослідження, володіти навичками збору первинного матеріалу, дотримуватися процедури дослідження. ПР7. Рефлексувати та критично оцінювати достовірність одержаних результатів психологічного дослідження, формулювати аргументовані висновки.</p>	

<p>ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.</p> <p>ПР9. Пропонувати власні способи вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, приймати та аргументувати власні рішення щодо їх розв'язання (зокрема, щодо організації заходів раннього втручання).</p> <p>ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.</p> <p>ПР11. Складати та реалізовувати план консультативного процесу з урахуванням специфіки запиту та індивідуальних особливостей клієнта, забезпечувати ефективність власних дій (в т.ч. у роботі з особами, що отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).</p> <p>ПР12. Складати та реалізовувати програму психопрофілактичних та просвітницьких дій, заходів психологічної допомоги у формі лекцій, бесід, круглих столів, ігор, тренінгів, тощо, відповідно до вимог замовника.</p> <p>ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності.</p> <p>ПР14. Ефективно виконувати різні ролі у команді у процесі вирішення фахових завдань, у тому числі демонструвати лідерські якості.</p> <p>ПР15. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.</p> <p>ПР16. Знати, розуміти та дотримуватися етичних принципів професійної діяльності психолога.</p> <p>ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.</p> <p>ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.</p>	
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Науково-педагогічні працівники, залучені до реалізації освітньої програми, відповідають вимогам щодо забезпечення провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами).
Матеріально-технічне забезпечення	Матеріально-технічне забезпечення відповідає вимогам Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187 зі змінами) і забезпечує проведення всіх видів навчальних занять та практик, передбачених навчальним планом. Навчання здійснюється у мультимедійних аудиторіях: кімната курсових та дипломних проєктів; кімната для проведення соціально-психологічного практикуму та інтерактивного навчання; комп'ютерний клас кафедри психології; лекційний зал гуманітарного факультету з використанням переносних та стаціонарних ТЗН.
Інформаційне та навчально-методичне забезпечення	Освітній процес у повній мірі забезпечено підручниками, навчальними посібниками, науково-методичними комплексами, в електронному вигляді відповідно до переліку навчальних дисциплін, що передбачені навчальним планом спеціальності. Відповідно до вимог Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності у сфері вищої освіти згідно з діючим законодавством України (Постанова кабінету міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30 грудня 2015 р. № 1187 зі змінами) включає в себе бібліотечні ресурси, електронні навчальні ресурси, сайт Національного аерокосмічного університету ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут», сайт бібліотеки університету, сайт дистанційного навчання MENTOR та сайт кафедри психології, на яких розміщена основна інформація щодо освітньої діяльності за ОПП.

9 – Академічна мобільність

Національна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківській авіаційний інститут» і навчальними закладами України
Міжнародна кредитна мобільність	На основі двосторонніх договорів між Національним аерокосмічним університетом ім. М. Є. Жуковського «Харківській авіаційний інститут» і навчальними закладами країн-партнерів
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Навчання здійснюється державною мовою. У певних випадках може бути прийнято рішення про викладання однієї чи декількох дисциплін англійською та/або іншими іноземними мовами. Іноземні здобувачі вищої освіти можуть навчатися у групах зі здобувачами вищої освіти, які є громадянами України після закінчення вивчення курсу української мови.

3. ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1. Перелік компонент ОП

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
OK1	Вступ до фаху	4	іспит
OK2	Історія психології	3,5	іспит
OK3	Авіаційно-космічна психологія	3	іспит
OK4	Вікова психологія	5	іспит
OK5	Еволюційна психологія	3,5	іспит
OK6	Експериментальна психологія	5,5	іспит
OK7	Загальна психологія (1 семестр)	4	іспит
OK8	Загальна психологія (2 семестр)	4	іспит
OK9	Загальна психологія (3 семестр)	5,5	іспит
OK10	Іноземна мова	3	залік
OK11	Іноземна мова	3	диф.залік
OK12	Математичні методи в психології	4,5	іспит
OK13	Основи інформатики і застосування електронно-обчислювальних машин в психології	4	залік
OK14	Основи анатомії та еволюції центральної нервової системи	4	іспит
OK15	Основи фізіології центральної нервової системи. Психофізіологія	5	іспит
OK16	Теорія ймовірностей і математична статистика	3,5	іспит
OK17	Клінічна психологія	3	іспит
OK18	Комплексна курсова робота з дисциплін: загальна психологія, соціальна психологія, диференційна психологія	2	диф.залік
OK19	Комплексна курсова робота з дисциплін: психодіагностика, вікова психологія, психологія особистості та психологія сім'ї	2	диф.залік
OK20	Основи психологічного консультування і корекції	3	іспит
OK21	Педагогіка та педагогічна психологія	3	іспит
OK22	Політична психологія	4	іспит
OK23	Практикум з психології	3,5	залік
OK24	Психодіагностика	4	іспит
OK25	Психологія праці	3,5	залік
OK26	Психологія сім'ї	4	іспит
OK27	Психологія управління	3,5	іспит
OK28	Соціальна психологія	5,5	іспит
OK29	Юридична психологія	4	іспит
OK30	Політологія	3	іспит
OK31	Соціологія та основи демографії	4	залік
OK32	Ігрові методи в психології: практикум	4	залік
OK33	Інженерна психологія та ергономіка	3	іспит
OK34	Етнічна психологія і крос-культурні дослідження в психології	5	іспит
OK35	Конфліктологія	4,5	іспит
OK36	Основи неврології та психіатрії	3,5	іспит
OK37	Основи професійного відбору та поліграфних досліджень	3,5	залік
OK38	Основи психології діяльності в екстремальних умовах	3	іспит
OK39	Основи сексології і сексопатології. Психологія статі і гендерних відносин	4,5	іспит
OK40	Основи соціальної роботи	3	залік
OK41	Психогенетика	3	залік
OK42	Психологія особистості	5,5	іспит
OK43	Психологія спорту	3	іспит
OK44	Психологія творчості	3,5	залік
OK45	Навчальна практика	3	залік
OK46	Ознайомча практика	3	залік
OK47	Виробнича практика	3	залік
OK48	Атестаційний екзамен	0	іспит
OK49	Кваліфікаційна робота бакалавра	5	іспит
Загальний обсяг обов'язкових компонент:		179	

Код КОП	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Вибіркові компоненти ОП*			
Вибірковий комплекс, що забезпечує соціальні навички (Soft skills)			
ВК1	Історія за вибором	5	залік
ВК2	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік
ВК3	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік
ВК4	Українські студії	3	залік
ВК5	Правова компетентність	3	залік
ВК6	Гуманітарно-соціальна дисципліна за вибором	3	залік
ВК7	Формування системного наукового світогляду	3	залік
ВК8	Економічна дисципліна за вибором	3	залік
Вибірковий блок дисциплін Minor**			
ВК9	Minor. Дисципліна 1	5	іспит
ВК10	Minor. Дисципліна 2	5	іспит
ВК11	Minor. Дисципліна 3	5	іспит
ВК12	Minor. Дисципліна 4	5	іспит
Окремі вибіркові дисципліни***			
ВК13	Дисципліна індивідуального вибору 1	5	залік
ВК14	Дисципліна індивідуального вибору 2	5	залік
ВК15	Дисципліна індивідуального вибору 3	5	залік
Загальний обсяг вибіркових компонент:			61
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ			240

*Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках/блоках освітніх компонент ВБ1 та ВБ2, тим самим забезпечує опанування і поглиблення компетентностей та результатів навчання, що направлені на здобуття соціальних навичок (Softskills) відповідно до вимог стандарту спеціальності. Переліки складових освітніх компонент ВБ1 та ВБ2 можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

**Загальноуніверситетський блок, в якому блоки дисциплін для вибору пропонують кафедри Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання, які можуть передбачати здобуття часткової професійної кваліфікації. До складу кожного блоку Minor входять чотири послідовних освітніх компоненти обсягом п'ять кредитів кожна. Здобувач може обрати будь-який блок дисциплін Minor. Блоки дисциплін Minor можуть оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

*** Здобувач обирає одну дисципліну із запропонованих у переліках освітніх компонент ВК13-ВК15, які пропонують кафедри Університету відповідно до напрямів своєї діяльності у рамках науково-методичних комісій Університету, що направлені на опанування і поглиблення певних компетентностей та результатів навчання. Переліки складових освітніх компонент ВК13-ВК15 можуть збільшуватися і оновлюватися за рішенням галузевої НМК.

Здобувач, який зарахований на базі повної загальної середньої освіти, виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС.

Здобувач, який зарахований на базі освітнього ступеня «фаховий молодший бакалавр» (освітньо-кваліфікаційного рівня «молодший спеціаліст»), виконує освітньо-професійну програму в обсязі 240 кредитів ЄКТС. При цьому ХАІ визнає та перезараховує не більше ніж 60 кредитів ЄКТС, отриманих в межах попередньої освітньої програми підготовки фахового молодшого бакалавра (молодшого спеціаліста).

Згідно з принципами компетентнісного підходу до здобуття вищої освіти перезарахування результатів раніше складених претендентом дисциплін відповідно до індивідуального навчального плану здійснюється за заявою претендента на підставі [Положення «Про перезарахування навчальних дисциплін і визначення академічної різниці в Національному аерокосмічному університеті ім. М. Є. Жуковського «Харківський авіаційний інститут»»](#) шляхом порівняння: відповідності змісту дисципліни освітньо-професійної програми (ОПП); запланованих результатів навчання з відповідної дисципліни; загального обсягу у годинах і кредитах ЄКТС; форм підсумкового контролю тощо.

3.2 Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Під час формування переліку дисциплін, практик та атестації враховано вимоги стандартів вищої освіти за спеціальністю 053 «Психологія» для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, [положення «Про організацію освітнього процесу у ХАІ»](#) та відповідних нормативних документів.

Практики та/або стажування (за всіма видами) входять до складу обов'язкових навчальних дисциплін. Кількість форм контролю на навчальний рік не перевищує шістнадцять. Аудиторне навантаження має становити від 1/3 до 2/3 загального обсягу навантаження.

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами надано у додатку А.

3.3 Структурно-логічна схема ОП

Структурно-логічна схема (додаток Б) освітньої програми відображає послідовність вивчення її компонент, як обов'язкових, так і вибіркового. Здобувачем вищої освіти обирається індивідуальна траєкторія навчання, яка реалізується через обирання вибіркового компонент згідно [Положення «Про забезпечення права студентів на вибір навчальних дисциплін»](#).

4. ФОРМА АТЕСТАЦІЇ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Атестація здобувачів за освітньо-професійною програмою «Психологія» зі спеціальності 053 «Психологія» проводиться у формі атестаційного екзамену та публічного захисту кваліфікаційної роботи бакалавра та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження ступеня бакалавра з присвоєнням кваліфікації бакалавр з психології.

Умови допуску до атестації – повне виконання навчального плану за спеціальністю 053 «Психологія».

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

6. МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Програмні результати навчання	Обов'язкові компоненти освітньої програми																																																										
	ОК1	ОК2	ОК3	ОК4	ОК5	ОК6	ОК7	ОК8	ОК9	ОК10	ОК11	ОК12	ОК13	ОК14	ОК15	ОК16	ОК17	ОК18	ОК19	ОК20	ОК21	ОК22	ОК23	ОК24	ОК25	ОК26	ОК27	ОК28	ОК29	ОК30	ОК31	ОК32	ОК33	ОК34	ОК35	ОК36	ОК37	ОК38	ОК39	ОК40	ОК41	ОК42	ОК43	ОК44	ОК45	ОК46	ОК47	ОК48	ОК49										
ПРН1			+	+		+	+	+	+								+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+								
ПРН2		+	+	+	+		+	+	+					+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+						
ПРН3	+	+	+		+	+				+	+	+	+				+	+	+	+		+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+							+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+					
ПРН4				+		+						+				+	+	+	+						+	+				+	+														+			+		+	+	+	+	+					
ПРН5						+														+						+													+	+									+	+		+	+	+					
ПРН6						+														+						+									+	+													+	+		+	+	+					
ПРН7						+						+					+			+						+																								+	+		+	+	+				
ПРН8						+						+	+				+			+						+																								+	+		+	+	+				
ПРН9	+		+	+			+	+	+			+					+	+	+	+	+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН10	+	+	+	+	+		+	+	+									+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН11			+	+													+			+	+						+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+				
ПРН12				+																+	+			+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+			
ПРН13	+	+		+	+	+				+	+									+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН14																	+							+	+				+	+																					+	+	+	+	+	+			
ПРН15	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН16	+					+											+			+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+		
ПРН17	+	+	+	+	+	+	+	+						+	+		+	+	+			+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
ПРН18				+										+	+		+		+	+						+	+																										+		+	+	+	+	+

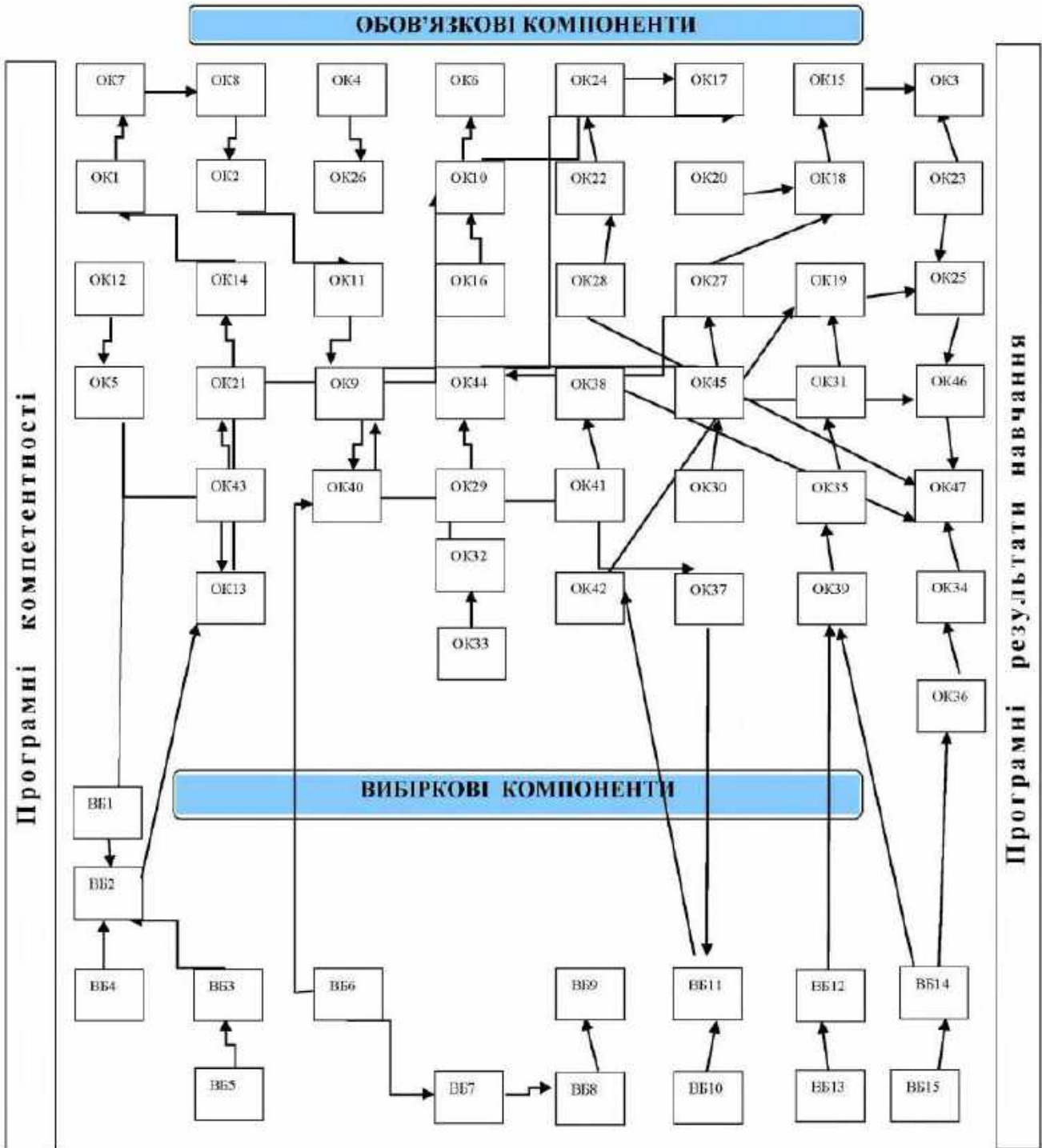
Додаток А
Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП)
за курсами та семестрами

1 курс				2 курс				3 курс				4 курс			
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
OK1	3	OK2	4	OK4	5	OK6	5,5	OK24	4	OK19	2	OK17	3	OK3	3
OK5	3,5	OK8	4	OK9	5,5	OK12	4,5	OK26	4	OK22	4	OK20	3	OK25	3,5
OK7	4	OK11	3	OK13	4	OK18	2	OK30	3	OK29	4	OK21	3	OK27	3,5
OK10	3	OK15	4	OK28	5,5	OK31	4	OK40	3	OK32	4	OK33	3	OK36	3,5
OK14	4	OK16	4	OK42	5,5	OK34	5	OK43	3	OK39	4,5	OK37	3,5	OK38	3
		OK23	3,5			OK35	4,5	OK44	3,5	OK47	3	OK41	3	OK48	0
		OK45	3			OK46	3							OK49	5
<i>BK1</i>	5	<i>BK3</i>	3	<i>BK6</i>	3	<i>BK7</i>	3	<i>BK8</i>	3	<i>BK10</i>	5	<i>BK11</i>	5	<i>BK12</i>	5
<i>BK2</i>	3	<i>BK5</i>	3					<i>BK9</i>	5	<i>BK13</i>	5	<i>BK14</i>	5	<i>BK15</i>	5
<i>BK4</i>	3														
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60				60				60				60			

Вибіркові компоненти, їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у робочих програмах дисциплін та/або силабусах на сайті в розділі [«Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програм і компонентів»](#) освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія».

Додаток Б
СТРУКТУРНО-ЛОГІЧНА СХЕМА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

1 семестр
2 семестр
3 семестр
4 семестр
5 семестр
6 семестр
7 семестр
8 семестр

<p>Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»</p>	<p>Освітньо-професійна програма «Психологія», галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, кваліфікація – бакалавр з психології</p>	<p>ID – 94 Стор. 1 Всього сторінок 4</p>
---	---	--

ЛИСТ ОБЛІКУ ВНЕСЕННЯ ЗМІН

Номер зміни	Дата введення в дію	Пояснення до змін
1.	2 вересня 2024 р.	<p>Затвердити зміни до освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти для здобувачів усіх курсів та форм навчання, які на ній навчаються. (Додаток А).</p> <p>Підстава: 1) Наказ МОН України від 13.06.2024 № 842 «Про внесення змін до деяких стандартів вищої освіти»; 2) Рішення галузевої навчально-методичної комісії № 3 (протокол №1 від 30.08.2024).</p>
2.	01 вересня 2025 р.	<p>Затвердити оновлення/модернізацію змісту опису вибіркової складової освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, для здобувачів усіх курсів та форм навчання, які на ній навчаються (Додаток Б).</p> <p>Підстава: 1) Положення про організацію освітнього процесу (п.8.2); 2) Положення про розроблення та модернізацію освітніх програм (п.5.1); 3) Постанова Кабінету Міністрів України від 21.06.2024 р. № 734 «Про затвердження Порядку проведення базової загальновійськової підготовки громадян України, які здобувають вищу освіту, та поліцейських» (виконання статті 10¹.Базова загальновійськова підготовка, Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу (зі змінами)»); 4) Рішення вченої ради ХАІ (протокол № 11 від 21.05.2025 р.).</p>

<p>Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»</p>	<p>Освітньо-професійна програма «Психологія», галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, кваліфікація – бакалавр з психології</p>	<p>ID – 94 Стор. 2 Всього сторінок 4</p>
---	---	--

ДОДАТОК А

Затверджені зміни у

освітньо-професійній програмі «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

викладено у такій редакції:

2 ПРОФІЛЬ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ «Психологія» зі спеціальності 053 «Психологія»

Позицію «Загальні компетентності» пункту 6 – Програмні компетентності доповнити ЗК12 такого змісту:

ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

5 МАТРИЦЯ ВІДПОВІДНОСТІ ПРОГРАМНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ КОМПОНЕНТАМ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ

Ввести до всіх компонент освітньо-професійній програмі «Психологія» спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, для здобувачів усіх курсів та форм навчання, які на ній навчаються загальну компетентність ЗК12. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Освітньо-професійна програма «Психологія», галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, кваліфікація – бакалавр з психології	ID – 94 Стор. 3 Всього сторінок 4
--	--	---

ДОДАТОК Б

Затвержені зміни у
освітньо-професійній програмі «Психологія»
спеціальності 053 «Психологія»
галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

викладено у такій редакції:

3 ПЕРЕЛІК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ (КОП) ТА ЇХ ЛОГІЧНА ПОСЛІДОВНІСТЬ

3.1 Перелік компонент ОП

Ввести зміни в перелік компонент ОПП та вважати:

Код КОП	Компоненти освітньо-професійної програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, атестація (кваліфікаційна робота, атестаційний екзамен)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю	Семестр
1	2	3	4	5
Вибіркові компоненти ОПП				
Вибірковий блок дисциплін Minor*				
ВК1	Minor. Дисципліна 1	5	іспит	5
ВК2	Minor. Дисципліна 2	5	іспит	6
ВК3	Minor. Дисципліна 3	5	іспит	7
ВК4	Minor. Дисципліна 4	5	іспит	8
Дисципліни індивідуального вибору				
ВК5	Дисципліна індивідуального вибору 1**	5	залік	6
ВК6	Дисципліна індивідуального вибору 2**	5	залік	7
ВК7	Дисципліна індивідуального вибору 3**	5	залік	8
ВК8	Військово-патріотична підготовка***	3	диф.залік	4
Вибірковий комплекс, що забезпечує соціальні навички (Soft skills)****				
ВК9	Історія за вибором	5	залік	1
ВК10	Українські студії	3	залік	1
ВК11	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік	1
ВК12	Соціально-гуманістичні аспекти професійної діяльності	3	залік	2
ВК13	Правова компетентність	3	залік	2
ВК14	Формування системного наукового світогляду	3	залік	3
ВК15	Соціально-гуманітарні науки та бізнес-адміністрування	3	залік	5
Загальний обсяг вибірових компонент:		61		
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240		

Національний аерокосмічний університет «Харківський авіаційний інститут»	Освітньо-професійна програма «Психологія», галузі знань – 05 «Соціальні та поведінкові науки», спеціальності 053 «Психологія» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, ступеня вищої освіти – бакалавр, кваліфікація – бакалавр з психології	ID – 94 Стор. 4 Всього сторінок 4
--	---	---

Додаток А – освітньо-професійної програми «Психологія»

Розподіл освітніх компонент освітньої програми (КОП) за курсами та семестрами

Вести зміни та вважати:

1 курс		2 курс				3 курс				4 курс					
1 семестр		2 семестр		3 семестр		4 семестр		5 семестр		6 семестр		7 семестр		8 семестр	
КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів	КОП	кількість кредитів
OK1	4	OK2	3,5	OK4	5	OK6	5,5	OK24	4	OK19	2	OK17	3	OK3	3
OK5	3,5	OK8	4	OK9	5,5	OK12	4,5	OK26	4	OK22	4	OK20	3	OK25	3,5
OK7	4	OK11	3	OK13	4	OK18	2	OK30	3	OK29	4	OK21	3	OK27	3,5
OK10	3	OK15	5	OK28	5,5	OK31	4	OK40	3	OK32	4	OK33	3	OK36	3,5
OK14	3	OK16	3,5	OK42	5,5	OK34	5	OK43	3	OK39	4,5	OK37	3,5	OK38	3
		OK23	3,5			OK35	4,5	OK44	3,5	OK47	3	OK41	3	OK48	0
		OK45	3			OK46	3							OK49	5
BK9	5	BK12	3	BK14	3	BK8	3	BK15	3						
BK10	3	BK13	3					BK1	5	BK2	5	BK3	5	BK4	5
BK11	3									BK5	5	BK6	5	BK7	5
28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5		28,5		31,5	
60		60				60				60					

Вибіркові компоненти, їх зміст, формування компетентностей (загальних, спеціальних (фахових)) та визначення результатів навчання представлено у силабусах навчальних дисциплін на сайті в розділі [«Короткий опис, структура і освітні компоненти освітніх програм і компонентів»](#) освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 «Психологія».